

Samenvatting preek doopdienst Capelle-Schollevaar, 8 mei 2011, 16.00 uur

Thema: 'Voornaam vernoemd' naar aanleiding van Handelingen 11: 19-30 (kern: vers 26)

Waarom worden Jezus' volgelingen in Antiochië 'christenen' genoemd?

Als je al wat langer in een groep mensen komt, zijn er altijd figuren die je opvallen. Bijvoorbeeld: je ziet iemand altijd in de sportkantine, of op het schoolplein, als je je kind wegbrengt, of in de kerk. Maar je weet niet hoe die ander heet. Dan krijgt die ander vaak vanzelf, in je gedachten een bijnaam. En die bijnaam heeft te maken met iemands meest opvallende kenmerk. Zo was er in een plaats, waar wij eerder woonden, een kaarsrechte man met een baard, in de kerk, die noemde ik altijd 'de zeeman', zo zag hij eruit. Datgene wat het meest in het oog springt, daar krijgt iemand een bijnaam door. En nu staat er in dit gedeelte, dat de volgelingen van Jezus in Antiochië voor het eerst 'christenen' worden genoemd. Een bijnaam, die wordt gegeven door hun omgeving. De mensen zien die groep, en ze kennen die groep, en ze zeggen: 'Dat zijn die... eh... christus-figuren, die christenen.' In het Grieks is het woord 'Christianos', dus in feite zou je in het Nederlands moeten zeggen: wij zijn 'christianen', het woord 'christiaan' is later verbasterd tot 'christen'. Een 'christiaan' is een volgeling van Christus, zoals bijv. een lutheraan een volgeling is van Luther.

Waarom gebeurt dat, daar in Antiochië? Wat zijn dit voor mensen, dat ze genoemd worden naar Christus? *Voornaam vernoemd*? Wat hebben die omstanders in Antiochië gezien, wat heeft hen ertoe gebracht om juist deze bijnaam te geven? Als we het bijbelgedeelte op ons laten in werken, dan komen er minstens vier kenmerken van deze gemeente naar voren. In de eerste plaats: enthousiasme; ten tweede: trouw; ten derde: leergierigheid; en in de vierde plaats: bewogenheid.

1. Enthousiasme (vers 19-21)

Enthousiasme, dat is een opvallend kenmerk van deze groep mensen. Ze zitten er vol van, van Jezus, van Zijn boodschap, van Zijn leven en sterven, maar vooral van Zijn opstanding. En dat móét eruit! Als je nu weet, hoe ze hier in Antiochië gekomen zijn, dan is dat eigenlijk onvoorstelbaar. Want de volgelingen van

Jezus zijn hier niet aangekomen als handelsreizigers, ook niet als zendelingen, maar als vluchtelingen. De Joodse leiders maakten het de volgelingen van Jezus in Jeruzalem uiterst moeilijk. Ze werden zwaar vervolgd, gevangen genomen, gemarteld, gestenigd. Daarom slaan ze op de vlucht. En zo komen er ook Joden hier terecht, in die enorme stad Antiochië, ver in het noorden. Momenteel heet de stad Antakya, het is het Turks gebied, net het zuidelijkste puntje van Turkije, vlakbij de grens met Syrië. De leerlingen van Jezus komen als vluchtelingen, maar ze strálen van enthousiasme. Onmogelijk kunnen ze hun mond dichthouden. Want ze zijn gegrepen door de boodschap van Jezus. En terwijl de meeste gelovigen in

Jezus de boodschap alleen doorgeven aan de Joden, trekken ze zich in Antiochië niks aan van al die barrières. Iedereen moet het horen! Iedereen moet het weten! Het zijn een paar Joden, die eerder in Cyprus woonden, en in Cyrene, dat is Lybië, die ermee beginnen. Deze mensen hebben levenslang gewoond tussen niet-Joden. Ze hebben al verder gekeken dan hun neus lang was. En daarom gaan zij nu ook heel makkelijk die grens over. En wat is het resultaat? Lukas vertelt het ons in vers 21: 'De Heer steunde hen in deze zaak, zodat veel mensen overgingen tot het geloof in de Heer.'

Als wij enthousiast zijn voor God en verder kijken dan onze eigen christelijke kring, dan is het de hand van de Heer Zelf die ons als het ware een steuntje in de rug geeft. Dan gebeurt er wat! Vroeg of laat zullen we dan zien dat mensen tot geloof komen en zich bekeren tot de Here. Als je verder kijkt dan je christelijke neus lang is, dan gaan de mensen ook over je praten. En dan krijg je ook een naam. 'Wat zijn dat voor mensen?' 'Ja, ze schijnen iets te hebben met een zekere Christus.' 'O, dat zijn die Christussen, die Christenen!'

Enthousiasme, dat is het eerste. Hoe meer je je richt op God, hoe meer je de last van zonde en kwaad van je aflegt, hoe meer je je concentreert op Hem, hoe dieper het je raakt: het Evangelie van Gods liefde, Gods trouw aan mensen. Als je *dit boek* op je laat inwerken, dan ben je er ondersteboven van! Dat maakt je steeds meer tot volgeling van Christus, tot christen.

Vanmiddag vieren wij ons christelijk geloof over de grenzen van taal en cultuur heen! Als je enthousiast bent voor Jezus Christus, dan vallen alle grenzen weg. Omdat God een wereldwijde God is, die Zijn kinderen heeft over de hele aarde!

En als je enthousiast bent voor God, dan straal je dat ook uit naar je kinderen. Misschien is dat wel het allerbelangrijkste van een christelijke opvoeding. Natuurlijk, het is belangrijk dat je christelijke waarden en normen aan je kinderen leert. En dat je christelijke gewoonten doorgeeft, en christelijke tradities. maar het allerbelangrijkste is dit: dat je je enthousiasme doorgeeft, je passie voor God, je hartstochtelijke liefde voor je Schepper, voor je Verlosser! Want dát pakken je kinderen feilloos op, of je geloof een dorre traditie is, of een zaak van je hart. Als je voor Jezus in vuur en vlam staat, dan kán het niet anders, of het raakt ook je kind!

2. Trouw (vers 22-24)

Het tweede dat opvalt bij deze groep mensen, dat is hun trouw. Er komen mensen tot geloof, maar dan komt er vervolgens ook weer een kritieke fase. Houden ze het vol? Of zakt het weer in? In vers 23 lezen we dat Barnabas aankomt in Antiochië. Barnabas moet u niet verwarren met Bar-abbas, de moordenaar die werd vrijgelaten toen Jezus werd veroordeeld. Deze Barnabas is één van de eerste leiders van de gemeente in Jeruzalem geweest. Een schitterend mens. Steeds weer is hij bezig om beginnende christenen en beginnende leiders aan te moedigen. Barnabas wordt door de gemeente in Jeruzalem, de moedergemeente, erop uit gestuurd om poolshoogte te gaan nemen, daar in Antiochië, waar ook niet-Joden volgelingen worden van Jezus. En wat doet Barnabas? Vers 23: 'Hij verheugde zich en spoorde

iedereen aan om standvastig te zijn en trouw te blijven aan de Heer.'

Eigenlijk staat er: Barnabas 'wekte allen op om naar het voornemen van hun hart de Here trouw te blijven'. Ze hadden al dat voornemen in hun hart, om trouw te blijven. Barnabas wakkert dat verder aan. 'Kom op, laat je enthousiasme niet verslappen. Ga door! Blijf trouw!' Misschien heeft u ook weleens zo'n periode, dat het allemaal inzakt. Je bent heus niet ongelovig, maar het leeft allemaal niet zo. Je gaat je ergeren aan bepaalde mensen om je heen, ook in de kerk, en je trekt je een beetje terug. Voor je het weet verslapt ook je geloof. Maar nu komt Barnabas voorbij, en hij is verwonderd. Wat heerlijk dat de Here God zoveel reden geeft tot dankbaarheid! En hij moedigt je aan. Ga door!

En ook dat is weer iets waar wij van kunnen leren. Trouw zijn. In je geloofsleven is dat van essentieel belang. Want laten we maar heel eerlijk zijn: we zien heel veel mensen om ons heen die afhaken. Meestal begint dat klein: af en toe op zondag een dienst overslaan. Op een gegeven moment wordt dat steeds normaler. De kerk raakt meer en meer buiten beeld. Natuurlijk, dat betekent niet dat je niet meer gelooft. Maar God Zelf heeft de kerk gegeven als het gezin van God, waar Hij Zijn zegen geeft. Als kinderen met andere kinderen samen God dienen, en vooral: als jongeren met andere jongeren samen de weg met Jezus gaan, dan heeft dat een enorme impact op hun leven.

Barnabas moedigt ook ons aan: 'Blijf trouw! Je wilt dat ook graag, in je hart. Doe het dan ook! En geef dat patroon door aan je kind: trouw aan Jezus Christus, trouw aan Zijn Woord, trouw aan Zijn dienst!'

3. Leergierigheid (vers 25-26)

En dan het derde: leergierigheid. Vers 26: 'Een heel jaar lang kwamen ze met de gemeente daar bijeen en gaven ze onderricht aan tal van mensen.'

Tal van mensen. Het is een soort grote Alpha-cursus, een enorme oriëntatiecursus christelijk geloof. Deze gemeente wil graag leren. Het doet mij denken aan Europese studentenconferenties waar ik bij was, in de jaren '90, kort na de val van de muur. Daar waren veel studenten uit Oost-Europa: Oekraïne, Polen, Slowakije, Bulgarije, enzovoorts. En wat opvallend was: overal wilden ze bij zijn, overal maakten ze aantekeningen van, want de meesten van hen waren nog maar pas christen geworden. Ze waren net sponsen.

Leergierigheid. Weet u waarom? Als je van God houdt, als je een passie hebt voor hem, dan wil je altijd méér weten! We leven in een cultuur, waarin we heel erg gaan voor de beleving, voor de ervaring, voor de kick. Het is niet zo in om je echt stevig te verdiepen in de Bijbel, en in de hoofdlijnen van het christelijk geloof. Maar het gekke is, dat als je meer weet, gewoon meer leert van verbanden in de Bijbel, van achtergronden, noem maar op, dat je er dan ook veel meer aan gaat beleven. Wij moeten niet denken dat we dicht bij God komen door alleen maar te zoeken naar het goede gevoel. Dicht bij God komen, dat doe je ook door te lezen, door te studeren, in de Bijbel, door een paar abonnementen op een paar goede bladen die je echt verder helpen, CV Koers of Eva of Groei of wat dan ook. Er is heel veel goeds voorhanden, boekwinkels vol. We zijn hier in Nederland ongelóóflijk gezegend met een schat aan goede boeken en goede bladen. Een christen wil meer weten over zijn Heer, een christen is leergierig. Dat is het derde.

En wat is het mooi als je daarin ook je kind voorgaat. Als je ook met je kind over die Bijbel praat, dan groeit de nieuwsgierigheid. Want een kind is vaak net een spons. Een kind wil leren! Dingen uit de Bijbel. Maar ook liedjes bijvoorbeeld, liedjes over God, over Jezus. Wat mooi als je dat aanmoedigt!

4. Bewogenheid (vers 27-30)

En dan het vierde: de gemeente in Antiochië is bewogen. Bewogen met het lot van de gemeente in Jeruzalem, de moedergemeente, die te lijden heeft van hongersnood. Zoals Jezus bewogen was, als Hij de mensenmenigte zag, bewogen als Hij een zieke ontmoette, bewogen als Hij mensen tegenkwam in hun nood en zorgen. Bent u echt, van harte bewogen? Als dat zo is gaat u in tegen de trend in Nederland. Want die trend is heel duidelijk: iedereen moet het zelf maar uitzoeken. En als je het niet redt, dan had je je maar moeten bijverzekeren. Maar een christen is bewogen.

Een jongen liep aan het strand. Hij zag zeesterren liggen, die nog leefden, aangespoeld met de vloed. En steeds pakte hij een paar zeesterren op, en gooide ze terug in zee. Toen kwam er een man voorbij. Hij zei: 'Wat doe je daar?' De jongen zei: 'Ik gooi zeesterren die nog leven terug in zee.' De man zei: 'Weet je hoe lang dit strand is? Tientallen, honderden kilometers. Er liggen miljoenen zeesterren. Wat jij doet heeft geen enkele zin.' 'Geen enkele zin?' zei de jongen. Hij liet één zeester zien en zei: 'Voor déze zeester heeft het alle zin!' en gooide hem in zee.

Een christen is bewogen. Natuurlijk, je kunt niet de hele wereld op je nek nemen, maar wel een klein stukje van die wereld. 'De leerlingen besloten', schrijft Lukas in vers 29, 'dat de broeders en zusters in Judea ondersteund moesten worden. Ze droegen elk naar vermogen bij en lieten hun gift door Barnabas en Saulus naar de oudsten brengen.' Naar vermogen. Bewogen met mensen.

Zó leeft de gemeente in Antiochië dus. Enthousiast voor God. Trouw aan Jezus Christus. Leergierig, om meer van Hem te weten. Bewogen met mensen in nood. En door zó te leven vallen ze op in hun omgeving. Door zó te leven worden ze christenen genoemd.

Vernoemd zijn naar Christus. Hoe vindt u dat? Wij zijn voornaam vernoemd. En u weet: adeldom verplicht. Uit onszelf zijn we die naam niet waard. De naam 'christen'. Maar zoals de gemeente in Antiochië die naam niet zelf uitkoos, maar kreeg, als geschenk, zo krijgen ook wij die naam. Niet van mensen, maar van God Zelf. Hij wil door de doop onze kleine namen verbinden met Zijn grote naam. Als wij gedoopt worden zegt Hij als het ware: 'Jij mag verbonden zijn met Mijn naam.' Wij mogen 'christenen' heten, volgelingen van Christus.

'Christus', dat betekent: 'Gezalfde'. Toegewijd door heilige zalfolie aan God Zelf. Die zalfolie stroomt ook over ons heen. Christus maakt ons enthousiast, trouw, leergierig en bewogen. Hem volgen wij na. Wij delen in Christus' leven. Wij delen in Zijn lijden en sterven, maar het is Pasen geweest: wij mogen ook delen in Zijn opstanding! Een christen volgt Christus, op weg naar Zijn heerlijke toekomst. Laten we Hem loven: onze Heer, onze Heiland, onze Naamgever: Christus, die met de Vader en de Heilige Geest, één enig God, leeft en regeert in eeuwigheid! Amen.